

Lærerne, men jeg synes, at efter den Paragraf, som vi nu have vedtaget igiforrige Afslutt angaaende Befolkningens Ret til at kunne afstedige en Lærer, har Befolkningen faaet udmærket Haand i Hænde med Lærerne, og jeg kan derfor ikke ønske, at den ogsaa paa denne Maade skulde komme til at gribe ind i Lærernes Lønningssforhold. Jeg har ikke det mindste imod, at uduelige Lærere fjernes fra Skolen — de maa ikke have Lov til at sidde der — men det er jo saaledes, at det ikke altid er Udueligheden, man rammer gennem disse flydende Skolepenge. Der kan jo være meget selvstændige Lærere, som ikke kunne gaa med de herskende Strømninger i Sognet, enten det nu er i religiøs, i politisk eller i selskabelig Henseende, eller hvilken det nu kan være. Hvis det er Tilfældet, eller hvis Læreren er temmelig strikts til at mulktene, kan der være mange Forældre, som føle sig i høj Grad irriterede derover og derfor søge at faa Børnene ind i en Friiskole, hvor de kunne forsømme saa meget, det skal være, uden at være under Kontrol. Altsaa, der kan være meget forskellige Grunde til, at Beboerne ikke synes om Læreren, og at indrette det saaledes lige over for ham, at man ved Hjælp af disse flydende Skolepenge kan berøve ham en Del Indtægter, synes mig at være urigtigt. Det skader ham økonomisk, men det skader ham endnu mere paa anden Maade, thi for en dygtig og ærefærdig Lærer, som bliver udsat for noget saadant, vil det være en stem Plet at faa sat paa sit Rygte som Lærer. Der er jo her til Udvalget kommet to Andragender angaaende dette Emne, det ene fra Danmarks Lærereforening, hvis Bestyrelse taler paa 5,204 Medlemmers Vegne. Dette Andragende gaar ud paa at anmode os om ikke at sætte disse saafaltes flydende Skolepenge ind i Skoleloven. Det andet Andragende i modsat Retning er fremkommet fra Foreningen for Friiskolelærere, og dennes Bestyrelse taler paa 223 Læreres Vegne. Det vil altsaa sige: det første Andragende taler paa omtrent 5,000 Læreres Vegne mere end det sidste, og dog er det dette sidste Andragende, det fra den lille Forening, Friiskolelærereforeningen, der er blevet taget til Følge, medens det Andragende, som er fremkommet fra saa godt som alle Danmarks Lærere, vil man ikke tage til Følge!

I Udvalgets Forslag Nr. 59 er der fra Flertallets Side blevet stillet et Forslag om, at man skal have Ret til at ansætte ueksaminerede Lærere i Bøgeskoler, Vinterskoler eller Bistoler, og hvad der er værre endnu, at man skal have Ret til at oprette flere af den Slags Skoler. Hvor Forholdene maatte

være af lignende Art, skal man have Ret til at oprette ny Skoler af denne Slags og ogsaa der ansætte ueksaminerede Lærere. Det er en Bestemmelse, som jeg i højeste Grad er imod; jeg ser nødig, at vi forøge Landets Lærerstand med saadanne 2den Klasse Lærere, Folk, som have en meget tarvelig Uddannelse, Lærere, som mangen Gang ikke selv ere andet end Børn, unge Mennesker paa 16—17—18 Aar, der blive satte til at være Lærere for Elever, der næsten ere lige saa gamle, som de selv ere. De blive satte til at være Lærere — man kan maasse sige under de allerbanfæstigste Forhold — de faa en Klasse paa 35 Børn, der omfatter Børn af alle Aldre fra 7 til 14 Aar, og saadant et ungt Menneske, der selv næsten ikke er andet end et Barn, udrustet med meget faa Kundskaber og med et temmelig ringe Begreb om at behandle Børn, skal være Lærer for saadan en Skole. Det finder jeg meget urigtigt, og navnlig finder jeg det i høj Grad betænkeligt, at Lovforslaget her tilstræber at oprette flere af den Slags Skoler omkring i vort Land. Hvorfor vil man gøre det? Ja, det er af disse ulykkelige Sparommelighedshensyn, der skal spares for Kommunerne. Her se de Herreer atter Følgen af, at de faa absolut vilde holde paa det kommunale Skolevæsen. I det Djevle vi gif over til et virkeligt Statskolevæsen, vilde alt den Slags falde bort, der var ikke en Kommune i Danmark, der vilde lade sig saadanne Lærere hyde, de vilde forlange Lærere, som vare ordentlig uddannede, i Besiddelse af de fornødne Kundskaber og af Erfaring paa dette Omraade, saa at man turde betro dem sine Børns Undervisning. Men her lader man sig af Sparommelighedshensyn nøje med den Slags Lærere af anden Klasse. — Dernæst er der i Udvalgets Forslag under Nr. 80 stillet Forslag om, at Forældrene af Kommunekassen kunne faa udbetalt 6 Kroner, naar de under visse nærmere fastsatte Betingelser sende deres Børn hen i en privat Skole. Det er ogsaa en Udbring, som jeg er imod. For det første er denne Udbring ubegrænset, lige saa mange Forældre der har Lykt, kunne benytte sig af denne Ret, de hverved saa, og forlange deres 6 Kroner af Kommunekassen. Men dernæst synes jeg, at et saadant Tilskud paa 6 Kroner hverten er Trugl eller Fisk. Det er naturligtvis et Tilskud, der kan være ret behageligt for en nogenlunde velstillet Mand; en Gaardmand f. Eks., der til de 6 Kroner kan lægge 40 andre, er maasse derved i Stand til at staae sit Barn privat Undervisning, men en fattig Mand kan det ikke nytte meget at faa disse 6 Kr., thi der-